

Broj: 03-02-900/2023
Sarajevo, 24.08.2023. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- **Predstavnički dom -**
gđa Mirjana Marinković - Lepić, predsjedavajuća
- **Dom naroda -**
gosp. Tomislav Martinović, predsjedavajući

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primljeno: 25-08-2023

Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
01,02	-02-	2166	23 B

Poštovani,

U skladu sa članom IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije BiH, a u vezi sa odredbama čl. 163, 164. i 165. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08 i 26/20) i čl. 155, 156. i 157. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09 i 24/20), **radi razmatranja i prihvatanja, dostavljam Vam NACRT ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI PORODIČNOG ZAKONA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 11. sjednici, održanoj 24.08.2023. godine.

Prijedlog zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

Prilog u printanoj i elektronskoj formi (CD):

- Nacrt zakona na bosanskom jeziku,
- Odredbe Zakona koje se mijenjaju i dopunjuju,
- Izjava o usklađenosti,
- Obrazac broj 1,
- Obrazac broj 2,
- Obrazac IFP NE i
- Porodični zakon Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 35/05, 41/05 i 31/14) (CD).

Co: Federalno ministarstvo pravde
gosp. Vedran Škobić, ministar

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

NACRT

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNI PORODIČNOG ZAKONA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, august 2023. godine

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNI PORODIČNOG ZAKONA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

U Porodičnom zakonu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 35/05, 41/05 i 31/14), u članu 11. stav (1), članu 45. stav (4), članu 62. stav (2), članu 72. stav (2), članu 79. stav (4), članu 80. stav (5), članu 82. stav (2), članu 83. stav (2), riječi: „oduzeta poslovna sposobnost“ zamjenjuju se riječima: „ograničena poslovna sposobnost“.

Član 2.

U članu 97. stav (1) tačka b) i članu 99. tačka d), riječi: „ili oduzeta“ brišu se.

Član 3.

U članu 141. stav (2), članu 158. stav (1), članu 169. tačka b) i članu 186. tačka c), riječi: „oduzeta ili“ brišu se.

Član 4.

U članu 191. riječ „oduzimanje“ zamjenjuje se riječju „ograničavanje“.

Član 5.

Član 192. mijenja se i glasi:

„Član 192.

- (1) Punoljetnoj osobi koja se zbog svog psihofizičkog stanja nije sposobna sama brinuti o svojim pravima i interesima ili ugrožava svoja prava i interese ili prava i interese drugih, sud će ograničiti poslovnu sposobnost.
- (2) Prilikom vođenja postupka iz stava (1) ovog člana, sud je dužan voditi računa o poštivanju osnovnih ljudskih prava.
- (3) Prilikom donošenja odluke iz stava (1) ovog člana, sud će težiti što je moguće manjim ograničenjima prava osobe kojoj se ograničava poslovna sposobnost, te će u postupanju s tom osobom uzeti u obzir njezinu osobnost, sadašnje ili ranije izražene stavove, kao i zaštitu njezina dostojanstva i dobrobiti.
- (4) Pravosnažnu odluku o ograničavanju sud je dužan bez odlaganja dostaviti nadležnom organu starateljstva koji će u roku od 30 dana od dana prijema odluke suda, osobu kojoj je ograničena poslovna sposobnost staviti pod starateljstvo.“.

Član 6.

Član 193. mijenja se i glasi:

„Član 193.

- (1) Staratelj osobe kojoj je ograničena poslovna sposobnost, dužan je starati se o njenoj osobnosti, vodeći računa o uzrocima zbog kojih je ograničena poslovna sposobnost.
- (2) Staratelj će podsticati štićenika na samostalno donošenje odluka, pružiti mu podršku u donošenju odluka kao i u sudjelovanju u životu zajednice.
- (3) Staratelj je dužan prihvatiti želje i osobne stavove štićenika, osim ako je to u suprotnosti sa dobrobiti štićenika.
- (4) Staratelj će nastojati da se otklone uzroci zbog kojih je štićeniku ograničena poslovna sposobnost i da se štićenik osposobi za samostalan rad.“.

Član 7.

Iza člana 193. dodaje se novi član 193a. koji glasi:

„Član 193a.

- (1) Ako je osoba prije ograničenja poslovne sposobnosti, u formi notarski obrađene isprave odredila drugu osobu za koju bi htjela da se imenuje za njenog staratelja (anticipirana izjava), organ starateljstva će tu osobu imenovati za staratelja davatelju izjave, ako su ispunjeni ostali uvjeti za imenovanje staratelja u skladu s ovim zakonom.
- (2) Registar anticipiranih izjava vodi Notarska komora Federacije Bosne i Hercegovine.“.

Član 8.

U članu 194. stav (1) i članu 259. riječ „oduzeta“ zamjenjuje se riječju „ograničena“.

Član 9.

U članu 196. stav (1) riječi: „oduzeta, odnosno“ brišu se.

Član 10.

- (1) U članu 270. stav (1) riječ „oduzeta“ zamjenjuje se riječju „ograničena“.
- (2) U stavu (2) riječ „oduzimanja“ zamjenjuje se riječju „ograničavanja“.

Član 11.

Član 325. mijenja se i glasi:

„Član 325.

- (1) U postupku ograničavanja i vraćanja poslovne sposobnosti sud utvrđuje da li postoje razlozi iz člana 192. stav (1) ovog zakona, odnosno utvrđuje da li je punoljetna osoba zbog potpune ili djelomične nesposobnosti za rasuđivanje u stanju da se sama brine o svojim pravima i interesima.
- (2) Pri donošenju odluke iz stava (1) ovog člana, sud određuje vrijeme na koje je punoljetnoj osobi ograničena poslovna sposobnost.
- (3) Ukoliko sud utvrdi ograničenu poslovnu sposobnost, u svojoj odluci će navesti koji su to poslovi u kojima se sastoji ograničena sposobnost, odnosno koje poslove punoljetna osoba ne može samostalno preduzimati.
- (4) Za poslove koji nisu određeni u odluci o ograničavanju poslovne sposobnosti, osoba ograničene poslovne sposobnosti ima poslovnu sposobnost te ih može samostalno preduzimati.
- (5) Najkasnije tri mjeseca prije isteka roka iz stava (2) ovog člana, sud preispituje ukidanje, produženje ili donošenje novih mjera.
- (6) Sud može i prije isteka roka iz stava (5) ovog člana razmotriti potrebu za donošenjem novih mjera po prijedlogu ovlaštenih pokretača iz člana 326. ovog zakona.
- (7) U postupku donošenja odluke iz st. (2), (5) i (6) ovog člana, sud će pribaviti mišljenje vještaka medicinske struke odgovarajuće specijalnosti.
- (8) Postupak iz stava (5) ovog člana mora se završiti što prije, a najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema prijedloga za ograničavanje ili vraćanje poslovne sposobnosti.“.

Član 12.

Član 326. mijenja se i glasi:

„Član 326.

- (1) Postupak za ograničavanje poslovne sposobnosti pred sudom može pokrenuti organ starateljstva, tužitelj, bračni ili izvanbračni partner osobe kojoj se ograničava ili vraća poslovna sposobnost, dijete, usvojitelj ili usvojenik osobe koja predlaže ograničavanje, odnosno vraćanja poslovne sposobnosti, njeni krvni srodnici u ravnoj liniji, a u pobočnoj do drugog stepena.
- (2) Postupak iz stava (1) ovog člana može pokrenuti i djed, baka, brat, sestra, unuka /unuk i druge osobe ukoliko trajno žive u istom porodičnom domaćinstvu s osobom za koju se predlaže ograničenje, odnosno vraćanje poslovne sposobnosti, kao i sama osoba kojoj se ograničava, odnosno vraća poslovna sposobnost, ukoliko ona može shvatiti značaj i pravne posljedice svoga prijedloga.
- (3) Postupak za vraćanje ograničene poslovne sposobnosti može pokrenuti sud na prijedlog osoba iz st. (1) i (2) ovog člana ili staratelja, uz odobrenje organa starateljstva, te osobe kojoj se vraća poslovna sposobnost.
- (4) Uz prijedlog za pokretanje postupka iz st. (1), (2) i (3) ovog člana, navest će se činjenice na kojima se zasniva prijedlog, predložiti dokaze kojima se utvrđuju te

činjenice, te nalaz i mišljenje vještaka medicinske struke odgovarajuće specijalnosti.

- (5) Postupak iz st. (1), (2), (3) i (4) ovog člana mora se završiti što prije, a najkasnije u roku od 60 dana od dana prijema prijedloga za ograničavanje ili vraćanje poslovne sposobnosti.“

Član 13.

U čl. 327., 328. i 329. riječ „ oduzima „ zamjenjuje se riječju „ograničava“.

Član 14.

- (1) U članu 330. u st. (1), (2) i (5) riječ „oduzima“ zamjenjuje se riječju „ograničava“.
- (2) U stavu (4) riječ „oduzimanju“ zamjenjuje se riječju „ograničavanju“.

Član 15.

U članu 331. stav (2) briše se.

Član 16.

U članu 333. riječ „oduzimanje“ zamjenjuje se riječju „ograničavanje“, a riječi: „oduzeti ili“ brišu se.

Član 17.

- (1) U članu 335. stav (1) riječi: „oduzimanje ili“ brišu se.
- (2) U stavu (2) riječ „oduzima“ zamjenjuje se riječju „ograničava“.

Član 18.

- (1) U članu 336. stav (1) riječi: „oduzeta, odnosno“ brišu se.
- (2) U stavu (2) riječ „oduzeta“ zamjenjuje se riječju „ograničena“.
- (3) U stavu (4) riječ „oduzimanje“ zamjenjuje se riječju „ograničavanje“.

Član 19.

Član 337. mijenja se i glasi:

„Član 337.

- (1) Protiv rješenja o ograničavanju ili vraćanju poslovne sposobnosti žalbu mogu izjaviti osobe koje su sudjelovale u postupku u roku od tri dana od dana prijema rješenja.
- (2) Osoba kojoj se ograničava poslovna sposobnost može izjaviti žalbu bez obzira na svoje zdravstveno stanje.

- (3) Žalba ne zadržava izvršenje rješenja, osim ako sud, iz opravdanih razloga, odluči drugačije.
- (4) Prvostepeni sud će žalbu sa spisima bez odlaganja dostaviti drugostepenom sudu, koji je dužan donijeti odluku u roku od tri dana od dana prijema žalbe.“.

Član 20.

U članu 338. riječ „oduzimanju“ zamjenjuje se riječju „ograničavanju“.

Član 21.

U članu 339. riječ „oduzimanja“ zamjenjuje se riječju „ograničavanja“.

Član 22.

U članu 354. riječ „oduzimanju“ zamjenjuje se riječju „ograničavanju“.

Član 23.

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

O B R A Z L O Ž E N J E
NACRTA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI
PORODIČNOG ZAKONA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavnopravni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine. Naime, prema odredbama člana IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije BiH, Parlament Federacije BiH nadležan je za donošenje zakona o vršenju funkcije federalne vlasti, iz čega proizilazi da navedena odredba predstavlja ustavnopravni temelj za njegovo donošenje.

II. RAZLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA

Evropski sud za ljudska prava u Strazburu (u daljnjem tekstu: Evropski sud) u predmetu Hadžimejlić i drugi protiv Bosne i Hercegovine, ap. br. 3427/13 od 03. novembra 2015. godine, donio je presudu kojom je utvrdio povredu prava aplikanata iz člana 5. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija), te je naložio izvršenje kako individualnih tako i generalnih mjera po presudi tog Suda, a radi sprječavanja daljnjeg kršenja istog prava u budućnosti. Aplikaciju su podnijele osobe koje su stavljene pod skrbništvo zbog medicinski utvrđenog trajnog psihijatrijskog oboljenja, a zatim smještene u ustanovu za socijalno zbrinjavanje na temelju rješenja centra za socijalni rad. Aplikanti su ranije dobili odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud BiH), kojima je utvrđena povreda člana II/3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 5. stav 1. e) i stav 4. Evropske konvencije (povreda prava na slobodu i sigurnost), a u vezi s njihovim zadržavanjem u JU Zavod za zaštitu mentalno invalidnih lica - Drin u Fojnici. Osim navedenih aplikanata, Ustavni sud BiH je donio više odluka po podnesenim apelacijama osoba s duševnim smetnjama smještenih u ustanove socijalne zaštite, a u kojima utvrđuju iste povrede Ustava BiH i Evropske konvencije. U pogledu individualnih mjera, Evropski sud je predmetnom presudom naložio da je tužena država Bosna i Hercegovina dužna otpustiti aplikante Zuhru Hadžimejlić i Marcela Crepulju iz JU Zavod za zaštitu mentalno invalidnih lica - Drin, a za aplikanta Esada Busovaču pokrenuti vanparnični postupak pred nadležnim sudom radi preispitivanja potrebe za njegovim daljnjim zadržavanjem, te osigurati da nadležni sud ispita potrebu nastavka njegovog smještaja bez daljnjeg odgađanja. Aplikantima je dosuđena i pravična naknada zbog nezakonitog pritvaranja. U pogledu generalnih mjera, obzirom na metode u radu koje je usvojio Komitet Vijeća Evrope, tužena strana je obavezna u roku od 6 mjeseci od dana kada presuda postane konačna, provesti ili predložiti mjere kojima je cilj i koje mogu otkloniti povrede u pogledu potencijalnih aplikanata, dakle osoba u istom pravnom položaju kao aplikanti u ovom predmetu, te u istom roku o poduzetim mjerama ili onima koje se namjeravaju poduzeti obavijestiti Komitet ministara Vijeća Evrope. Imajući u vidu sve naprijed navedeno, Federalno ministarstvo pravde je pristupilo ciljanim izmjenama Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine s ciljem implementacije principa na koje je ukazao Evropski sud u predmetu Hadžimejlić i drugi protiv Bosne i Hercegovine, ap. br. 3427/13 od 03. studenog 2015. godine i isti usaglasio sa Zakonom o vanparničnom postupku. Prilikom izrade Prednacrta zakona obavljene su konsultacije sa Odjelom Vijeća Evrope za izvršenje presuda Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu. Zaključeno je da se sa predloženim izmjenama i dopunom Porodičnog zakona Federacije Bosne i

Hercegovine postiže provedba presude u predmetu Hadžimejlić i drugi protiv Bosne i Hercegovine u dijelu koji se odnosi na nadležnosti Federalnog ministarstva pravde kao obrađivača Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, kao i Zakona o vanparničnom postupku.

III. USKLAĐENOST PROPISA S EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Prilikom izrade ovog zakona, Federalno ministarstvo pravde je imalo u vidu Uredbu o Uredu Vlade Federacije BiH za zakonodavstvo i usklađenost s propisima Evropske Unije („Službene novine Federacije BiH“, broj 26/20) i Uredbu o postupku usklađivanja zakonodavstva Federacije BiH s pravnom stečevinom Evropske Unije („Službene novine Federacije BiH“, broj 98/16) i u tom smislu je izvršilo analizu evropske pravne stečevine. Nakon detaljne i sveobuhvatne analize, zaključeno je da ne postoje primarni niti sekundarni izvori evropskog prava koji reguliraju predmetnu materiju. Ovo naročito ako se ima u vidu da se vrši intervencija u navedeni zakon ponajviše u dijelu koji je tretiran presudom Evropskog suda, te da se Zakon usaglašava sa Evropskom konvencijom. Imajući u vidu naprijed navedeno, obrađivač navedenog Zakona nije u mogućnosti dostaviti tablicu usklađenosti.

IV. OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH ZAKONSKIH RJEŠENJA

Članom 1. predviđa se značajnija novina izmjena i dopune Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, tako što se isključuje mogućnost potpunog lišenja poslovne sposobnosti u oblastima pravne zaštite osoba s umanjenim sposobnostima i ostavlja samo mogućnost ograničenja poslovne sposobnosti. To se odnosi na član 11. stav (1), član 45. stav (4), član 62. stav (2), član 72. stav (2), član 79. stav (4), član 80. stav (5), član 82. stav (2) i član 83. stav (2) važećeg zakona. U navedenim odredbama se predviđa ukidanje potpunog lišenja poslovne sposobnosti u određenim poslovima koje osoba sa umanjenim sposobnostima može preduzimati i predviđa samo mogućnost ograničenja poslovne sposobnosti.

Članovima 2., 3., 4., 8., 9., 10., 13., 14., 16., 17., 18., 20., 21. i 22. vrše se određene terminološke izmjene u odredbama važećeg zakona uvjetovane okolnošću ukidanja instituta potpunog lišenja poslovne sposobnosti, a ostavlja mogućnost samo ograničene poslovne sposobnosti u onim pravima što je neophodno za te osobe.

Članom 5. mijenja se važeća odredba člana 192. i uvode osnovni principi zaštite punoljetne osobe, koja se zbog svog psihofizičkog stanja nije sposobna sama brinuti o svojim pravima i interesima ili koja ugrožava svoja prava i interese ili prava i interese drugih na način da je sud prilikom donošenja odluke o eventualnom ograničavanju poslovne sposobnosti dužan voditi računa što je moguće o manjim ograničenjima prava osobe, da se u postupanju sa osobom moraju uzeti u obzir njezina osobnost, te sadašnje ili ranije izraženi stavovi osobe, kao i zaštita njenog dostojanstva i dobrobiti.

Članom 6. mijenja se važeći član 193. na način da predviđa obavezu staratelju osobe kojoj je ograničena poslovna sposobnost da šticenika podstiče na samostalno donošenje odluka, pruža šticeniku podršku u donošenju odluka, kao i u sudjelovanju u životu zajednice, te da je staratelj dužan prihvatiti želje i osobne stavove šticenika, osim ako je to u suprotnosti sa njegovom dobrobiti.

Članom 7. predviđa se nova odredba člana 193a., kojom je propisana mogućnost da osoba u odnosu na koju se vodi postupak radi lišenja poslovne sposobnosti, u formi notarski obrađene isprave može odrediti osobu za koju želi da je zastupa u ovom

postupku, s tim da organ starateljstva će tu osobu imenovati za staratelja davatelju izjave (anticipirana izjava), ako ispunjava pretpostavke za imenovanje. Također je predviđeno da registar anticipiranih izjava vodi Notarska komora Federacije BiH.

Članom 11. mijenja se važeći član 325. u pravcu preciznijeg regulisanja postupka ograničavanja i vraćanja poslovne sposobnosti. Stavom (1) predviđa se ograničenje samo onim pravima što je neophodno i utvrđeno u članu 192., a što se treba precizirati u odluci suda. Stavom (2) predviđeno je da se odlukom suda precizira vrijeme na koje je punoljetna osoba ograničeno poslovno sposobna. St. (3) i (4) uvodi se definisanje radnji i poslova koje osoba sa ograničenom poslovnom sposobnošću može, odnosno ne može preduzimati, a st. (5) i (6) definišu se rokovi i način postupanja suda, u kojima preispituje ukidanje, produženje ili donošenje novih mjera. Stavom (7) propisano je da će sud pribaviti mišljenje vještaka medicinske struke u postupku donošenja odluke. Stavom (8) propisano je da sud mora završiti postupak što prije, a najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema prijedloga.

Članom 12. mijenja se član 326. važećeg zakona na način da se u stavu (1) predviđa da postupak za ograničavanje poslovne sposobnosti pred sudom, može pokrenuti organ starateljstva, tužitelj, bračni ili izvanbračni partner osobe kojoj se ograničava ili vraća poslovna sposobnost, odnosno njeni krvni srodnici u ravnoj liniji, a u pobočnoj do drugog stepena. Stavom (2) proširuje se krug osoba koje mogu pokrenuti postupak za ograničavanje, odnosno vraćanje poslovne sposobnosti pred sudom, s tim što se predviđa da i sama osoba može pokrenuti ovaj postupak, ukoliko ona može shvatiti značaj i pravne posljedice svoga prijedloga. Stavom (3) propisan je postupak za vraćanje ograničene poslovne sposobnosti, a st. (4) i (5) propisuju se procesna načela i rokovi koje je sud dužan poštovati u ovom postupku.

Članom 15. briše se stav (2) člana 331. iz razloga što je ovo pitanje obuhvaćeno drugim propisima, odnosno važeći Zakon je usklađen sa principom utvrđivanja činjenica i vještačenjem.

Članom 19. mijenja se član 337. u pravcu preciznijeg regulisanja prava žalbe protiv rješenja o ograničavanju ili vraćanju poslovne sposobnosti, kao i skraćivanje roka u kojem je drugostepeni sud dužan donijeti odluku sa 15 na 3 dana.

Član 23. određuje stupanje na snagu Zakona o izmjenama i dopuni Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine u roku od osam dana od dana objave u „Službenim novinama Federacije BiH“.

V. FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine.

Porodični zakon Federacije Bosne i Hercegovine
("Službene novine Federacije BiH", br. 35/05, 41/05 i 31/14)

ODREDBE PORODIČNOG ZAKONA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU:

Član 11.

- (1) Brak ne može sklopiti osoba kojoj je oduzeta poslovna sposobnost ili koja je nesposobna za rasuđivanje.
- (2) Izuzetno, sud može u vanparničnom postupku dozvoliti sklapanje braka osobi koja je nesposobna za rasuđivanje ako utvrdi da je ona sposobna shvatiti značenje braka i obaveza koje iz njega proizlaze, te da je brak očito u njenom interesu.

Član 45.

- (1) Prije pokretanja postupka za razvod braka bračni partner ili oba bračna partnera koji imaju djecu nad kojom ostvaruju roditeljsko staranje, kao i za vrijeme trudnoće žene, dužni su podnijeti zahtjev za posredovanje fizičkom i pravnom licu ovlaštenom za posredovanje.
- (2) Federalni ministar rada i socijalne politike u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona propisat će uvjete koje mora ispuniti osoba iz stava 1. ovog člana. Izbor fizičkog i pravnog lica koje ispunjava uvjete izvršit će federalni ministar rada i socijalne politike na osnovu javnog poziva objavljenog u dnevnoj štampi. Popis izabranih lica dostavit će Federalnom ministarstvu pravde.
- (3) Zahtjev za posredovanje mogu podnijeti i bračni partneri koji nemaju djecu nad kojom ostvaruju roditeljsko staranje.
- (4) Bračni partner nije dužan podnijeti zahtjev za posredovanje ako je boravište drugog bračnog partnera nepoznato najmanje šest mjeseci i ako je bračnom partneru oduzeta poslovna sposobnost.

Član 62.

- (1) Za upis priznanja očinstva u matičnu knjigu rođenih potreban je pristanak majke djeteta.
- (2) Ako je majka mlađa od 14 godina, ili nije živa, ili je proglašena umrlom, ili joj je oduzeta poslovna sposobnost, ili joj je boravište nepoznato najmanje tri mjeseca, saglasnost na priznanje očinstva daje organ starateljstva.
- (3) Izjavu o pristanku iz stava 1. ovog člana majka može dati pred matičarom, organom starateljstva, sudom ili notarom.

Član 72.

- (1) Dijete može podići tužbu radi utvrđivanja materinstva i očinstva.
- (2) Ako je dijete maloljetno ili mu je oduzeta poslovna sposobnost, u njegovo ime tužbu radi utvrđivanja materinstva može podnijeti staratelj, uz saglasnost organa starateljstva, a tužbu radi utvrđivanja očinstva može podnijeti njegova majka ako

ostvaruje roditeljsko staranje, odnosno njegov staratelj, uz saglasnost organa starateljstva.

- (3) Maloljetno dijete može podnijeti tužbu iz stava 1. ovog člana ako je steklo poslovnu sposobnost prije punoljetstva.

Član 79.

- (1) Dijete može osporavati materinstvo ili očinstvo osobi koja je u matične knjige rođenih upisana kao njegov roditelj.
- (2) Tužbu iz stava 1. ovog člana dijete može podnijeti do navršene 25. godine života.
- (3) U ime djeteta koje je maloljetno ili nad kojim roditelji ostvaruju roditeljsko staranje nakon punoljetstva, tužbu iz stava 1. ovog člana podnosi poseban staratelj postavljen za tu parnicu.

Član 80.

- (1) Žena koja je u matične knjige rođenih upisana kao majka djeteta može osporavati svoje materinstvo.
- (2) Tužbu iz stava 1. ovog člana žena može podnijeti u roku od šest mjeseci od saznanja za činjenicu koja isključuje njeno materinstvo, a najkasnije do navršene 10. godine života djeteta.
- (3) Žena koja sebe smatra majkom djeteta može osporavati materinstvo ženi koja je u matične knjige rođenih upisana kao majka ako istovremeno traži da se utvrdi njeno materinstvo.
- (4) Tužbu iz stava 3. ovog člana žena može podnijeti u roku od šest mjeseci od saznanja da je ona majka djeteta, a najkasnije do navršene 10. godine života djeteta.
- (5) Ako je ženi oduzeta poslovna sposobnost, tužbu radi osporavanja materinstva iz st. 2. i 4. ovog člana može podnijeti njezin staratelj, uz odobrenje organa starateljstva.

Član 82.

- (1) Muž majke može osporavati očinstvo djeteta rođenog u braku ili u periodu do 300 dana od prestanka braka, ako smatra da mu nije otac.
- (2) Ako je mužu oduzeta poslovna sposobnost, tužbu radi osporavanja očinstva iz stava 1. ovog člana može podnijeti njegov staratelj, uz odobrenje organa starateljstva.
- (3) Tužba iz st. 1. i 2. ovog člana može se podnijeti u roku od jedne godine od dana saznanja za činjenicu koja dovodi u sumnju očinstvo.

Član 83.

- (1) Majka može osporavati očinstvo djeteta rođenog u braku ili u periodu do 300 dana od prestanka braka.
- (2) Ako je majci oduzeta poslovna sposobnost, tužbu radi osporavanja očinstva može podnijeti njen staratelj, uz odobrenje organa starateljstva.

- (3) Tužba iz st. 1. i 2. ovog člana može se podnijeti u roku od šest mjeseci od rođenja djeteta.

Član 97.

- (1) Usvojiti ne može osoba: a) kojoj je dok traje nesposobnost oduzeto roditeljsko staranje, b) kojoj je ograničena ili oduzeta poslovna sposobnost, c) koja ne pruža dovoljno jamstva da će pravilno ostvarivati roditeljsko staranje.
- (2) Usvojiti ne može ni osoba kod čijeg bračnog partnera postoji jedna od okolnosti iz stava 1. ovog člana.

Član 99.

Za usvojenje nije potreban pristanak roditelja usvojenika: a) kome je oduzeto roditeljsko staranje; b) koji ne živi sa djetetom, a tri mjeseca je u većoj mjeri zapustio staranje o djetetu; c) koji je maloljetan, a nije sposoban shvatiti značenje usvojenja; d) kome je ograničena ili oduzeta poslovna sposobnost; e) kome je boravište nepoznato najmanje šest mjeseci, a u tom periodu se ne brine za dijete.

Član 141.

- (1) Roditelji zajednički, sporazumno i ravnopravno staraju se o djetetu, osim ako je drukčije uređeno ovim Zakonom.
- (2) O djetetu se stara samo jedan roditelj ako je drugi roditelj umro, proglašen umrlim, spriječen da se stara, nepoznatog boravišta, ako mu je oduzeto roditeljsko staranje, ili mu je oduzeta ili ograničena poslovna sposobnost.
- (3) U slučaju spora između roditelja o ostvarivanju roditeljskog staranja, odluku donosi sud u vanparničnom postupku na prijedlog roditelja, djeteta koje je sposobno shvatiti značenje i pravne posljedice svojih radnji, ili organa starateljstva na čijem području dijete ima prebivalište.

Član 158.

- (1) Sud u vanparničnom postupku može odlučiti da roditelji ostvaruju roditeljsko staranje i nakon punoljetstva djeteta kojem je oduzeta ili ograničena poslovna sposobnost, ukoliko su roditelji sposobni i pristanu na to.
- (2) Ako roditelji više nisu u stanju starati se o djetetu, sud će u vanparničnom postupku odlučiti o prestanku roditeljskog staranja i o stavljanju djeteta pod starateljstvo.

Član 169.

Staratelj ne može biti osoba: a) kojoj je oduzeto roditeljsko staranje; b) kojoj je oduzeta ili ograničena poslovna sposobnost; c) čiji su interesi u suprotnosti sa interesima šticećenika; d) od koje se, s obzirom na njeno ranije i sadašnje vladanje, osobna svojstva i odnose sa šticećenikom i njegovim roditeljima, ne može očekivati da će pravilno vršiti dužnosti staratelja; e) sa kojom je šticećenik sklopio ugovor o doživotnom izdržavanju.

Član 186.

Pod starateljstvo stavit će se maloljetna osoba: a) čiji su roditelji umrli, nestali, nepoznati ili su nepoznatog boravišta duže od tri mjeseca; b) čijim roditeljima je oduzeto roditeljsko staranje; c) čiji roditelji nisu stekli poslovnu sposobnost, ili im je ona oduzeta ili ograničena i d) čiji su roditelji odsutni, spriječeni ili nesposobni redovno starati se o svom djetetu, a nisu povjerali njegovu čuvanje i odgoj osobi za koju je organ starateljstva utvrdio da ispunjava uvjete za staratelja.

Član 191.

Ako osoba nad kojom je po nastupanju punoljetstva prestalo starateljstvo, a koja zbog psihofizičkih nedostataka nije sposobna starati se o svojoj osobnosti, pravima i interesima, staratelj, uz odobrenje organa starateljstva ili organ starateljstva neposredno, pokreće kod nadležnog suda postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti ovoj osobi u cilju njenog ponovnog stavljanja pod starateljstvo.

Član 192.

- (1) Punoljetnoj osobi koja zbog duševne bolesti, zaostalog duševnog razvoja ili prekomjernog uživanja alkohola ili opojnih droga, senilnosti ili drugih uzroka nije sposobna sama brinuti se o svojim pravima i interesima oduzima se poslovna sposobnost.
- (2) Punoljetnoj osobi koja zbog uzroka iz stava 1. ovog člana neposredno ugrožava svoja prava i interese ili prava i interese drugih osoba ograničava se poslovna sposobnost.
- (3) Pravomoćnu odluku o oduzimanju, odnosno ograničenju poslovne sposobnosti sud je dužan, bez odlaganja, dostaviti nadležnom organu starateljstva koji će u roku od 30 dana od dana prijema odluke osobu kojoj je oduzeta ili ograničena poslovna sposobnost staviti pod starateljstvo.

Član 193.

Staratelj osobe kojoj je oduzeta ili ograničena poslovna sposobnost dužan je naročito starati se o njoj osobnosti, vodeći računa o uzrocima zbog kojih joj je oduzeta, odnosno ograničena poslovna sposobnost i nastojati da se ti uzroci otklone i ta osoba osposobi za samostalan rad.

Član 194.

- (1) Staratelj osobe kojoj je oduzeta poslovna sposobnost u dužnostima i pravima izjednačen je sa starateljem maloljetne osobe koja nije navršila 14 godina života.
- (2) Staratelj osobe kojoj je ograničena poslovna sposobnost ima dužnosti i prava staratelja maloljetne osobe koja je navršila 14 godina života, ali organ starateljstva može, kad je to potrebno, odrediti poslove koje osoba sa ograničenom poslovnom sposobnošću može preduzimati samostalno.
- (3) Štićenik kojem je ograničena poslovna sposobnost može sam sklapati pravne poslove kojim stiče prava, ako zakonom nije drukčije određeno. Pravne poslove kojim raspolaže imovinom ili preuzima obaveze može sklapati samo uz saglasnost staratelja.

- (4) Osoba kojoj je ograničena poslovna sposobnost može samostalno davati izjave koje se tiču osobnih stanja, osim ako ovim Zakonom ili odlukom organa starateljstva nije drukčije određeno.

Član 196.

- (1) Starateljstvo nad osobama kojima je oduzeta, odnosno ograničena poslovna sposobnost prestaje kada im se odlukom suda donesenom u vanparničnom postupku vrati poslovna sposobnost.
- (2) Pravomoćnu odluku o vraćanju poslovne sposobnosti sud odmah dostavlja organu

Član 259.

Bračni ugovor može u ime bračnog partnera kojem je oduzeta poslovna sposobnost sklopiti njegov staratelj sa odobrenjem organa starateljstva.

Član 270.

- (1) Ukoliko stranka nije sposobna sama brinuti se o svojim pravima i interesima u postupku, a nije joj oduzeta poslovna sposobnost, sud će o tome obavijesti organ starateljstva i nadležni sud radi pokretanja odgovarajućeg postupka.
- (2) Sud će prekinuti postupak dok se ne provede postupak oduzimanja poslovne sposobnosti, odnosno dok ga organ starateljstva ili nadležni sud ne obavijesti o obustavi. Za vrijeme prekida postupka mogu se poduzeti samo radnje za koje postoji opasnost od odgode, a naročito one kojima treba osigurati ili zaštititi prava stranke koja nije sposobna sama brinuti se o svojim pravima i interesima.
- (3) U slučaju iz stava 1. ovog člana sud može postaviti privremenog zastupnika svakoj stranci u postupku. O postavljanju ovog zastupnika sud će bez odgode obavijestiti organ starateljstva.

Član 325.

- (1) U postupku za oduzimanje i vraćanje poslovne sposobnosti sud utvrđuje da li postoje razlozi iz stava 1. član 192. ovog Zakona.
- (2) Postupak iz stava 1. ovog člana mora se završiti što prije, a najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema prijedloga.

Član 326.

- (1) Postupak za oduzimanje poslovne sposobnosti može pokrenuti sud po službenoj dužnosti ili na prijedlog organa starateljstva, bračnog partnera osobe kojoj se oduzima poslovna sposobnost, njenih krvnih srodnika u ravnoj liniji, a u pobočnoj do drugog stepena. (
- (2) Postupak za vraćanje poslovne sposobnosti može pokrenuti sud po službenoj dužnosti ili na prijedlog osoba iz stava 1. ovog člana ili staratelja, uz odobrenje organa starateljstva, te osobe kojoj se vraća poslovna sposobnost.
- (3) U prijedlogu za pokretanje postupka iz st. 1. i 2. ovog člana navest će se činjenice na kojima se zasniva prijedlog i predložiti dokazi kojima se utvrđuju te činjenice.

Član 327.

Za vođenje postupka nadležan je sud na čijem području osoba kojoj se oduzima ili vraća poslovna sposobnost ima prebivalište, odnosno boravište.

Član 328.

Ako je osoba kojoj se oduzima, odnosno vraća poslovna sposobnost vlasnik nekretnina, sud će bez odlaganja, radi zabilježbe vođenja postupka, obavijestiti zemljišnoknjižni ured nadležnog suda.

Član 329.

O pokretanju postupka obavještava se općinska služba nadležna za poslove vođenja matičnih knjiga u kojima je upisana osoba kojoj se oduzima, odnosno vraća poslovna sposobnost, radi evidentiranja vođenja postupka.

Član 330.

- (1) Na sva ročišta za raspravljanje o prijedlogu pozivaju se predlagač, staratelj osobe kojoj se oduzima ili vraća poslovna sposobnost, odnosno njen privremeni zastupnik i organ starateljstva.
- (2) Osoba kojoj se oduzima, odnosno vraća poslovna sposobnost poziva se i saslušava na ročištu, osim ako prema ocjeni suda saslušanje ove osobe nije moguće zbog njenog zdravstvenog stanja ili bi za njega moglo biti štetno.
- (3) Osobe iz st. 1. i 2. ovog člana i organ starateljstva mogu u toku postupka učestvovati pri izvođenju dokaza i raspravi o rezultatima cjelokupnog postupka.
- (4) O oduzimanju ili vraćanju poslovne sposobnosti sud odlučuje na osnovu činjenica utvrđenih na ročištu.
- (5) Ako je osoba kojoj se oduzima, odnosno vraća poslovna sposobnost smještena u zdravstvenu ustanovu ili ustanovu socijalne zaštite, sud će je po pravilu, saslušati u toj ustanovi. U zdravstvenoj ustanovi sud može održati i ročište na kojem će saslušati protivnika predlagača.

Član 331.

- (1) Po nalogu suda osobu o kojoj se postupak vodi mora pregledati vještak ljekar odgovarajuće specijalnosti, koji će dati pisani nalaz i mišljenje o njenom psihičkom stanju.
- (2) Ukoliko je osoba o kojoj se vodi postupak odlukom suda smještena u zdravstvenu ustanovu i ako iz izvještaja te ustanove proizlazi da je potrebno oduzeti joj poslovnu sposobnost, sud ne mora odrediti pregled iz stava 1. ovog člana.

Član 333.

Kada utvrdi da postoje razlozi za oduzimanje poslovne sposobnosti, sud će osobi o kojoj se vodi postupak oduzeti ili ograničiti poslovnu sposobnost.

Član 335.

- (1) Rješenje o oduzimanju ili ograničenju poslovne sposobnosti dostavlja se osobi koja je podnijela prijedlog za pokretanje postupka, osobi kojoj se oduzima poslovna sposobnost, njenom staratelju i organu starateljstva.
- (2) Rješenje iz stava 1. ovog člana se ne mora dostaviti osobi kojoj se oduzima poslovna sposobnost ako ona ne može da shvati značenje i pravne posljedice odluke ili ako bi to bilo štetno za njeno zdravlje.
- (3) O pravomoćnosti rješenja iz stava 1. ovog člana, sud će po službenoj dužnosti obavijestiti organ starateljstva.

Član 336.

- (1) Ako prestanu razlozi iz st. 1. i 2. člana 192. ovog Zakona, sud će po službenoj dužnosti ili na prijedlog osoba ovlašćenih u stavu 2. član 326. ovog Zakona donijeti rješenje o potpunom ili djelomičnom vraćanju poslovne sposobnosti osobi kojoj je ona oduzeta, odnosno ograničena.
- (2) Ako sud utvrdi sa velikom vjerovatnoćom da se ne može očekivati izlječenje ili znatno poboljšanje psihičkog stanja ili prestanak drugih okolnosti zbog kojih je osobi oduzeta poslovna sposobnost, može odbiti prijedlog za potpuno ili djelomično vraćanje poslovne sposobnosti i odrediti rok, koji ne može biti duži od godinu dana, prije čijeg isteka se ne može ponovno tražiti vraćanje poslovne sposobnosti.
- (3) Prijedlog za vraćanje poslovne sposobnosti koji je podnesen prije isteka roka iz stava 2. ovog člana sud će odbaciti.
- (4) U postupku za potpuno ili djelomično vraćanje poslovne sposobnosti primjenjivat će se na odgovarajući način odredbe ovog Zakona o postupku za oduzimanje poslovne sposobnosti.

Član 337.

- (1) Protiv rješenja o oduzimanju ili vraćanju poslovne sposobnosti žalbu mogu izjaviti osobe koje su učestvovale u postupku u roku od tri dana od dana prijema rješenja.
- (2) Osoba kojoj se oduzima poslovna sposobnost može izjaviti žalbu bez obzira na svoje zdravstveno stanje.
- (3) Žalba ne zadržava izvršenje rješenja, osim ako sud, iz opravdanih razloga, drukčije odluči.
- (4) Prvostepeni sud će žalbu sa spisima bez odlaganja dostaviti drugostepenom sudu, koji je dužan donijeti odluku u roku od 15 dana od dana prijema žalbe.

Član 338.

Pravomoćno rješenje o oduzimanju, odnosno vraćanju poslovne sposobnosti sud će dostaviti općinskoj službi nadležnoj za poslove vođenja matičnih knjiga radi upisa u matične knjige rođenih i zemljišnoknjižnom uredu nadležnog suda.

Član 339.

Troškove postupka oduzimanja i vraćanja poslovne sposobnosti snosi predlagalač.

Član 354.

U postupku oduzimanja i vraćanja roditeljskog staranja shodno se primjenjuju odredbe ovog Zakona o oduzimanju i vraćanju poslovne sposobnosti.

OBRAZAC ZA PROVOĐENJE SKRAĆENE PROCJENE UTJECAJA PROPISA

Naziv aktivnosti	Izrada Prednacrtu zakona o izmjenama i dopuni Obiteljskog zakona Federacije Bosne i Hercegovine
Naziv prednacrtu/nacrtu zakona	Prednacrt zakona o izmjenama i dopuni Obiteljskog zakona Federacije Bosne i Hercegovine
Datum	27.06.2023.
Obrađivač	Federalno ministarstvo pravde
I - Uskladenost prednacrtu/nacrtu zakona sa strateškim dokumentima i Programom rada Vlade Federacije i Parlamenta Federacije	
Je li prednacrt/nacrt zakona sukladan strateškim dokumentima i programu rada Vlade Federacije i Parlamenta Federacije? Odgovor: NE	
Je li prednacrt/nacrt zakona povezan za druge važeće propise ili ima učinak na druge važeće propise? Ako DA, navedite koje: NE	
II - Ocjena trenutnog stanja i ciljevi koji se žele postići prednacrtom/nacrtom zakona	
1) Koji je osnovni problem? Zašto postojeće stanje nije zadovoljavajuće? Odgovor: Europski sud za ljudska prava u Strazburu u predmetu Hadžimejlić i drugi protiv Bosne i Hercegovine, ap. br. 3427/13, 74569/13 i 7157/14 od 03. studenog 2015. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 33/16), donio je presudu kojom je utvrdio povredu prava aplikanata iz članka 5. Konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, te je naložio izvršenje kako individualnih tako i generalnih mjera po presudi Suda, a radi sprječavanja daljnjeg kršenja istog prava u budućnosti. Aplikaciju su podnijele osobe koje su stavljene pod skrbništvo zbog dijagnosticirane kronične psihičke bolesti, a zatim smještene u ustanovu za socijalno zbrinjavanje na osnovu rješenja centra za socijalni rad, a da postupku donošenja odluke o smještaju nije sudjelovao nadležni sud. Aplikanti su ranije dobili odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine kojima je utvrđena povreda članka II/3 d Ustava Bosne i Hercegovine i članka 5. stavak 1 e. stavak 4. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (povreda prava na slobodu i sigurnost ličnosti), a u svezi s njihovim zadržavanjem u JU Zavod za zaštitu mentalno invalidnih lica — Drin u Fojnici. Osim navedenih aplikanata, Ustavni sud Bosne i Hercegovine je donio više odluka po podnesenim apelacijama osoba s duševnim smetnjama smještenih u ustanove socijalne zaštite, a u kojima utvrđuju iste povrede Ustava BiH i Konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda. Cilj Zakona je implementacija presude ESLJP u predmetu Hadžimejlić i drugi protiv Bosne i Hercegovine, ap. br. 3427/13 i dr. od 03. studenog 2015. godine, u svrhu omogućavanja zadovoljavajuće razine zaštite prava na slobodu i osobnu sigurnost, a koje pravo je zagarantirano Konvencijom.	
2) Koji cilj se želi postići? U kojoj mjeri se očekuje da će prednacrt/nacrt zakona riješiti definirani problem i u kojem razdoblju?	

Odgovor: Predloženim izmjenama i dopuni Obiteljskog zakona Federacije Bosne i Hercegovine reformira se institut oduzimanja poslovne sposobnosti na način da se u zakonodavstvo Federacije Bosne i Hercegovine kao novina uvodi institut ograničavanja poslovne sposobnosti. Navedeno podrazumijeva da je nadležni sud prilikom donošenja odluke o ograničavanju poslovne sposobnosti dužan taksativno odrediti radnje i poslove koje punoljetna osoba sa ograničenom poslovnom sposobnošću može poduzimati. Nadležni sud ima ovlaštenje odrediti smještaj osobe sa ograničenom poslovnom sposobnošću u ustanovu socijalne zaštite, ukoliko psihofizičko stanje osobe zahtijeva takav tretman. Ključna novina koja se uvodi u zakonodavstvo Federacije Bosne i Hercegovine jeste da osoba ne može biti smještena u ustanovu socijalne zaštite, bez da je u ovaj postupak uključen nadležni sud, uz obavezu periodičnog preispitivanja odluke o ograničavanju poslovne sposobnosti, kao i odluke o smještaju u ustanovu socijalne zaštite. Sa danom stupanja na snagu Zakona otklonit će se nedostaci u važećim propisima, koji su rezultirali protupravnim lišenjem slobode osoba sa ograničenom poslovnom sposobnošću, odnosno povredom članka 5. Konvencije.

- 3) Navedite sve subjekte (ministarstva, uprave, upravne organizacije, organizacije civilnog društva, itd.) koji će izravno primjenjivati i na koje se izravno odnosi prednacrt/nacrt zakona.

Odgovor: Nadležni organi starateljstva, ustanove socijalne zaštite nadležne za smještaj osoba sa ograničenom poslovnom sposobnošću, kao i općinski i kantonalni sudovi u Federaciji Bosne i Hercegovine.

III - Proces konzultacija

- 1) Navedite sve subjekte s kojima ste se konzultirali i način na koji ste vršili konzultacije (javna rasprava, pisani komentari, itd.)
- 2) Koji su rezultati konzultacija i da li su utjecali na sadržaj novog zakona?

Odgovor: Konzultacije su izvršene sa Odjelom Vijeća Europe za izvršenje presuda Europskog suda za ljudska prava u Strazburu, prilikom kojih konzultacija su predložene izmjene i dopuna Obiteljskog zakona Federacije Bosne i Hercegovine ocijenjene pozitivnim.

IV - Alternativna rješenja – identifikacija opcija

- 1) Navedite opcije koje ste razmatrali, a kojima se može riješiti definirani problem i ostvariti cilj. Kratko opišite rezultate analize svake od tih opcija.

Normativno rješenje: Predmetni zakon ima za cilj implementaciju presude Europskog suda za ljudska prava u predmetu Hadžimejlić i drugi protiv Bosne i Hercegovine na način da se uvodi institut ograničavanja poslovne sposobnosti, umjesto instituta oduzimanja poslovne sposobnosti. Ova presuda ne ostavlja prostor za drugačija zakonska rješenja, budući da je istom utvrđeno da dosadašnji institut oduzimanja poslovne sposobnosti dovodi do kršenja članka 5. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda u odnosu na zagarantirano pravo na slobodu i sigurnost ličnosti.

Nonormativno rješenje: Razmatrana je opcija „ne poduzimati ništa“. Međutim, neprovođenjem presude Europskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Hadžimejlić i drugi protiv Bosne i Hercegovine, nastavio bi se kontinuitet dosadašnje prakse smještaja u ustanove socijalne zaštite koja, po ocjeni Europskog suda za ljudska prava, predstavlja protupravno lišavanje slobode osoba sa ograničenom ili oduzetom poslovnom sposobnošću u pripadajuću ustanovu i time kršenje članka 5. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

- 2) Objasnite zašto je izabrana opcija najpovoljnija za rješenje problema.

Odgovor: Izabrana opcija predstavlja najpovoljnije rješenje problema iz razloga što se jedino intervencijom u postojeće zakonodavstvo omogućava implementacija presude ESLJP u predmetu Hadžimejlić i drugi protiv Bosne i Hercegovine i zaštita zagarantiranog prava na slobodu i sigurnost ličnosti.

V - Utjecaj odabranog rješenja problema na gospodarstvo, društvo i okoliš

1a) Utječe li prednacrt/nacrt zakona na poslovno okruženje? Kreira li dodatna administrativna opterećenja? Utječe li na rad malih i srednjih poduzeća i obrtnika? Hoće li imati utjecaja na funkcioniranje tržišta i konkurenciju?

Odgovor: NE

1b) Koji su financijski učinci prednacrt/nacrta zakona? Utječe li na operativne troškove i obavljanje poslovanja? Utječe li na priliv sredstava u javne proračune?

Odgovor: NE

2a) Utječe li na prednacrt/nacrt zakona na mogućnost zapošljavanja i tržište rada?

Odgovor: NE

2b) Tretira li prednacrt/nacrt zakona pitanje ravnopravnosti spolova? Je li osigurana socijalna uključenost i zaštita posebnih skupina? Daje li mogućnost pristupa zdravstvenoj i socijalnoj skrbi i obrazovanju?

Odgovor: NE

3) Hoće li prednacrt/nacrt zakona imati utjecaje na okoliš?

a) DA

b) NE

Objasnite:

VI - Provođenje zakona

1) Precizira li prednacrt/nacrt zakona tko je odgovoran za njegovu primjenu i na koji način? Koja razina vlasti je mjerodavna za primjenu? Tko vrši nadzor?

Odgovor: Prednacrt zakona jasno precizira tko je odgovoran za njegovu primjenu i na koji način. U pogledu primjene propisana je nadležnost organa starateljstva, kao i ustanova socijalne zaštite, te općinskih, odnosno kantonalnih sudova putem kojih se vrši nadzor nad zakonitošću odluka o ograničavanju poslovne sposobnosti, kao i odluke o smještaju u ustanovu socijalne zaštite.

2) Je li prednacrt/nacrt zakona usuglašen s drugim važećim propisima?

Odgovor: DA, Zakonom o zaštiti osoba s duševnim smetnjama („Službene novine Federacije BiH“, br. 37/01, 40/02, 52/11 i 14/13).

3) Je li prijelazno razdoblje s postojećeg rješenja na novi prednacrt/nacrt zakona jasno definirano?

Odgovor: Da

KONTROLNA IZJAVA O PROVEDENOJ PROCJENI UTJECAJA PROPISA

Kontrolna izjava o provedenoj procjeni utjecaja propisa		
Naziv prednacrt/nacrta zakona	Prednacrt zakona o izmjenama i dopuni Obiteljskog zakona Federacije Bosne i Hercegovine	
Datum	13.07.2023. godine	
Kontrolno područje	DA	Obrazloženje Ureda
AKTIVNOST		
Naziv prednacrt/nacrta zakona je naveden i razumljiv	DA	
Naveden je naziv i kontakti obrađivača	DA	
Naveden je datum	DA	
DEFINIRANJE PROBLEMA		
Problem je jasno i sažeto objašnjen	DA	
Ciljevi su jasno i sažeto objašnjeni	DA	
Očekivani rezultati su jasno i sažeto objašnjeni	DA	
KONZULTACIJE		
Zainteresirane strane su jasno definirane	DA	
Proces konzultacija je jasno i sažeto objašnjen	DA	
PREDLOŽENA RJEŠENJA		
Predložena su normativna i nenormativna rješenja	DA	
Definirani su rizici predloženog rješenja	DA	
Definiran je utjecaj rješenja na proračun	DA	
Definiran je utjecaj rješenja na gospodarstvo, društvo, okoliš, te održivi razvoj i zdravlje ljudi	DA	
Definiran je način primjene i usuglašenost s ostalim propisima	DA	
Definirano je prijelazno razdoblje	DA	
PROCJENA PROVEDENA SUKLADNO UREDBI	DA	

URED VLADE FBiH ZA ZAKONODAVSTVO I USKLADENOST
SA PROPISIMA EUPOPSKE UNIJE
Željko Siladi, direktor Ureda

Datum i pečat: 13.07.2023. godine

OVLAŠTENÁ OSOBA

Andrija

Broj: 02-45-2248/23
Sarajevo, 14.08.2023. godine

VLADA FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE
GENERALNI SEKRETARIJAT
VLADE FEDERACIJE BiH
SARAJEVO

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
V L A D A
Sarajevo

PRIMLJENO: 17.08.2023			
Organizaciona jedinica	Klasifikacioni broj	Redni broj	Broj priloga
03-02-899,900/2023			

PREDMET: Veza Vaš akt broj: 03-02-899,900/2023 od dana 04.08.2023. godine

U vezi Vešeg akta broj 03-02-899,900/2023 od dana 04.08.2023. godine, u kojem tražite da Vam dostavimo Izjavu o usklađenosti na Prednacrt zakona o izmjenama o dopunama Zakona o vanparničnom postupku i Prednacrt zakona o izmjenama i dopuni Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, u prilogu Vam dostavljamo Izjave o usklađenosti na predmetne zakone.

MINISTAR

Vedran Škobilj
Vedran Škobilj

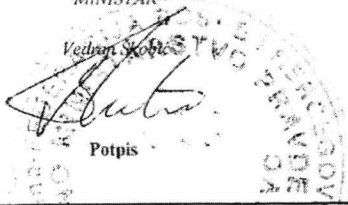
Dostaviti:
1. Naslovu
2. a/a

Handwritten signature

IZJAVA O USKLADENOSTI		
1. Podaci o obrađivaču propisa	Naziv federalnog organa uprave, odnosno federalne upravne organizacije	Federalno ministarstvo pravde
	Naziv organizacione jedinice	Sektor pravosuda
2. Naziv propisa Prednacrt zakona o izmjenama i dopuni Obiteljskog zakona Federacije Bosne i Hercegovine Preliminary Draft Law on Amendments to the Family Law of the Federation of Bosnia and Herzegovina		
3. Uskladenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju		
3.1.	Odredba Sporazuma	Glava VII.Pravda, sloboda i sigurnost, članak 78. Jačanje institucija i vladavine prava
3.2.	Ocjena ispunjenosti iz navedene odredbe Sporazuma	Ispunjava u potpunosti
3.3.	Razlozi za djelimično ispunjavanje odnosno neispunjavanje obaveze iz navedene odredbe Sporazuma i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune uskladenosti	/
4. Veza propisa sa Programom integrisanja (PI)		
4.1.	PI za period	/
4.2.	Poglavlje, potpoglavlje	/
4.3.	Rok za donošenje propisa	/
4.4.	Napomena	/
5. Uskladenost propisa s pravnom tečevinom EU		
5.1.	Primarni izvori prava EU	/
5.2.	Sekundarni izvori prava EU	/
5.3.	Stepen uskladenosti sa sekundarnim izvorima prava	/
5.4.	Razlozi za djelimičnu uskladenost ili neuskladenost	/
5.5.	Rok za potpuno usklađivanje	/
5.6.	Ostali izvori prava EU	Presuda Europskog suda za ljudska prava, aplikacije br. 3427/13, 74569/13 i 7157/14 od 03.11.2015. godine, u predmetu Hadžimejlić i drugi protiv Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 33/16).
6. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi EU sa kojima je potrebno izvršiti usklađivanje potrebno je to konstatovati		Ne postoje primarni niti sekundarni izvori prava koji reguliraju predmetnu materiju. Međutim, predložene izmjene i dopuna su neophodni, budući da se istim implementira presuda Europskog suda za ljudska prava, ap.br. 3427/13 i dr od 03.11.2015. godine, u predmetu Hadžimejlić i drugi protiv Bosne i Hercegovine, kojom je konstatirana povreda članka 5. Konvencije za zaštitu temeljnih prava i sloboda, kojim se garantira pravo na slobodu i osobnu sigurnost. Nitko se ne smije lišiti slobode, osim ako se radi o zakonitom lišenju slobode osoba radi sprječavanja širenja zaraznih bolesti, o pritvaranju umobolnika, alkoholičara, ovisnika o drogi ili skitnica. Također, svatko tko je lišen slobode uhićenjem ili pritvaranjem ima pravo pokrenuti sudski postupak u kojem će

	se brzo odlučiti o zakonitosti njegova pritvaranja ili o njegovu puštanju na slobodu ako je pritvaranje bilo nezakonito
7. Da li je osiguran prevod pravnih izvora na službene jezike u upotrebi u Federaciji Bosne i Hercegovine	Da
8. Da li je propis preveden na engleski jezik?	Ne
<p style="text-align: center;">MINISTAR</p> <p style="text-align: center;">Vedran Škabić</p> <p style="text-align: center;">Potpis</p>	<p>Direktor Ureda Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za zakonodavstvo i usklađenost s propisima Europske unije</p> <p style="text-align: center;">Željko Siladi</p> <p style="text-align: center;">Potpis</p>
Datum i pečat: 27.06.2023.	Datum i pečat:

OBRAZAC IZJAVA O FISKALNOJ PROCJENI

Obrazac IFP NE

A 1. Obradivač propisa						
	KOD	NAZIV				
Razdjel	1501	Federalno ministarstvo pravde				
B 2. Osnovni podaci o prijedlogu propisa						
Vrsta propisa/akta	Zakon	DA	Odluka	NE	Strategija	NE
	Uredba	NE	Drugi akti	NE	Drugi akti planiranja	NE
Naziv propisa/akta	Nacrtni Zakon o izmjenama i dopunama Obiteljskog zakona					
C 3. Izjava o nepostojanju fiskalnih efekata predloženog propisa						
<p>Za provođenje ovog Zakona nije potrebno izdvojiti dodatna finansijska sredstva iz Budžeta FBiH.</p>						
D 4. Pečat i potpis odgovornog lica				Mjesto i datum	18-05-2023	

